

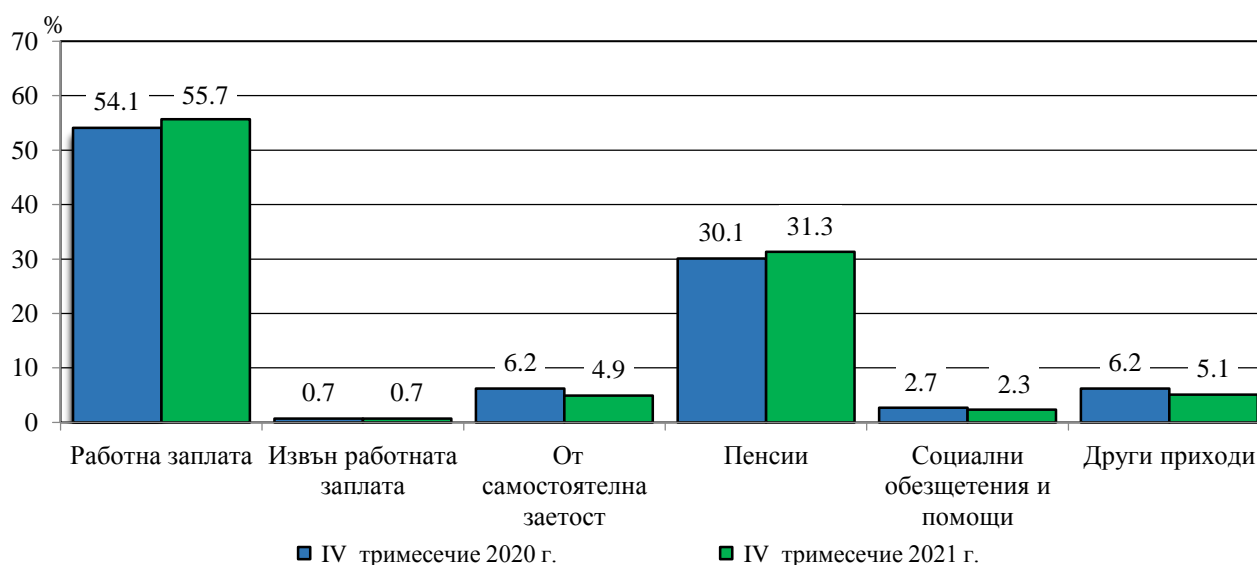
ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА ПРЕЗ ЧЕТВЪРТТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2021 ГОДИНА

Доходи на домакинствата

Общият доход средно на лице от домакинство през четвъртото тримесечие на 2021 г. е 2 037 лв. и нараства с 12.8% спрямо същото тримесечие на 2020 година.

В структурата на общия доход с най-висок относителен дял е доходът от работна заплата (55.7%), следван от доходите от пенсии (31.3%) и от самостоятелна заетост (4.9%). Спрямо четвъртото тримесечие на 2020 г. относителният дял на дохода от работна заплата нараства с 1.6 процентни пункта, а на доходите от пенсии - с 1.2 процентни пункта. Делът на доходите от самостоятелна заетост намалява с 1.3 процентни пункта.

Фиг. 1. Структура на общия доход на домакинство през четвъртото тримесечие на 2020 и 2021 година

В номинално изражение през четвъртото тримесечие на 2021 г. в сравнение със същото тримесечие на 2020 г. доходите средно на лице от домакинство по източници на доход се променят, както следва:

- Доходът от **работна заплата** нараства от 976 на 1 135 лв. (с 16.2%).
- Доходът от **самостоятелна заетост** намалява от 112 на 100 лв. (с 11.2%).
- Доходите от **пенсии** се увеличават от 544 на 637 лв. (със 17.0%).
- Доходите от **социални обезщетения и помощи** намаляват от 50 на 46 лв. (с 8.0%).

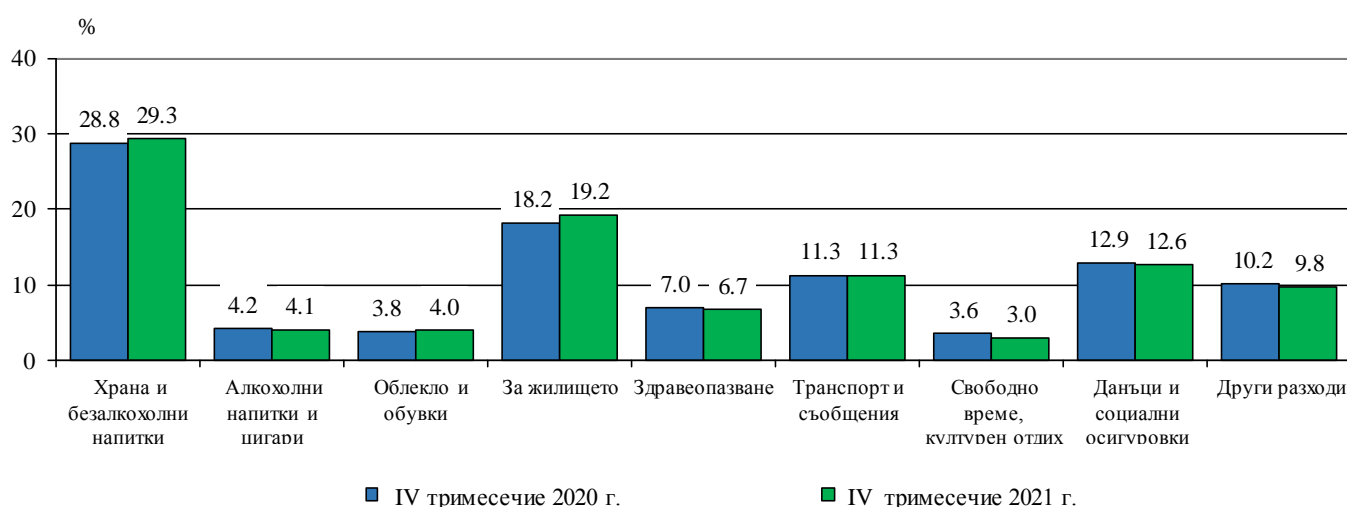
През четвъртото тримесечие на 2021 г. относителният дял на **паричния доход** на домакинствата в общия доход е 99.4%, а делът на дохода от натура - 0.6%.

Разходи на домакинствата

Общият разход средно на лице от домакинство през четвъртото тримесечие на 2021 г. е 1 885 лв. и се увеличава с 12.1% спрямо същото тримесечие на 2020 година.

В структурата на общия разход с най-голям относителен дял са разходите за храна и безалкохолни напитки (29.3%), следвани от разходите за жилище (19.2%), данъци и социални осигуровки (12.6%) и транспорт и съобщения (11.3%).

Фиг. 2. Структура на общия разход на домакинство през четвъртото тримесечие на 2020 и 2021 година

Спрямо четвъртото тримесечие на 2020 г. относителният дял на разходите за храна и безалкохолни напитки нараства с 0.5 процентни пункта, а на разходите за жилище - с 1.0 процентни пункта. Делът на разходите, свързани със свободно време, културен отдих и образование, намалява с 0.6 процентни пункта, а на разходите за здравеопазване - с 0.3 процентни пункта.

Като абсолютни стойности през четвъртото тримесечие на 2021 г. в сравнение със същото тримесечие на 2020 г. средно на лице от домакинство разходите по видове се променят, както следва:

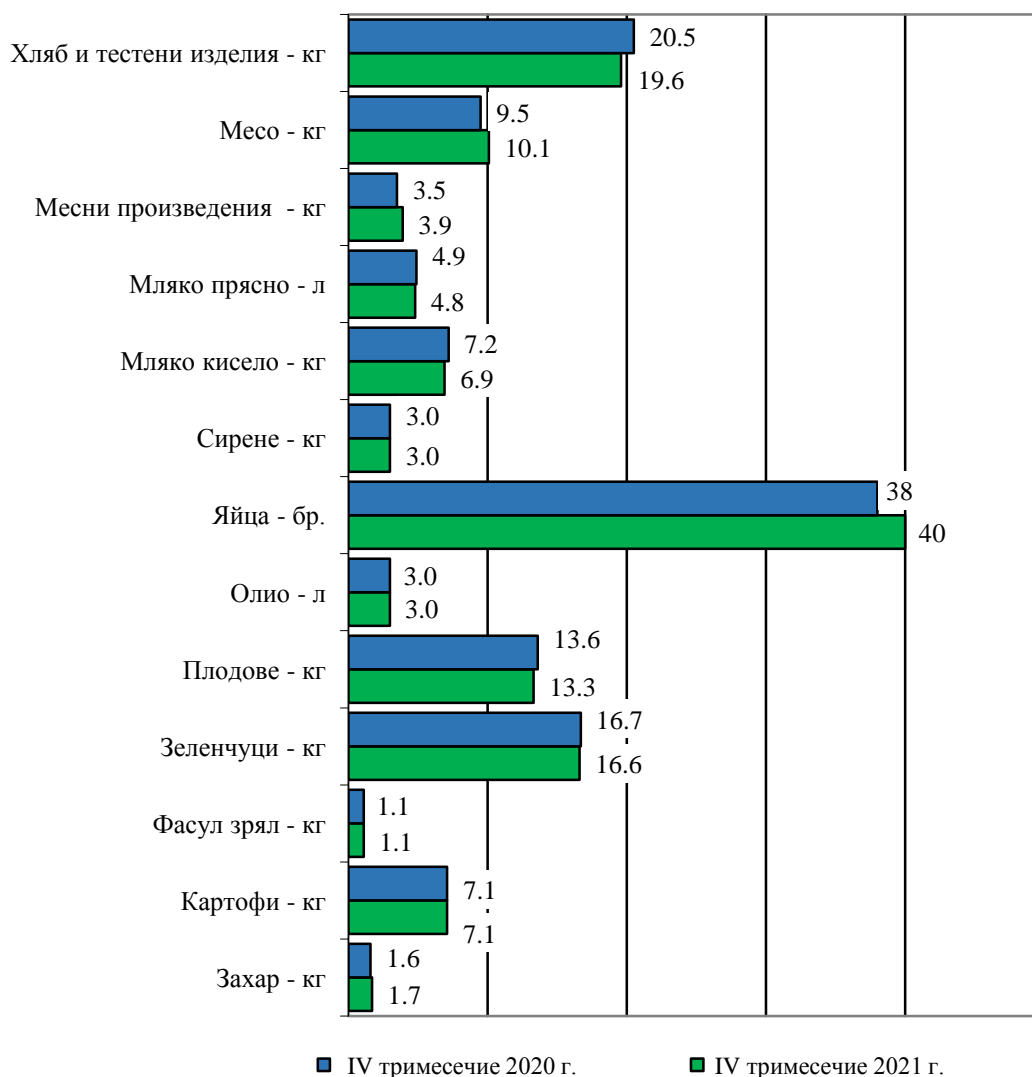
- Разходите за **храна и безалкохолни напитки** нарастват от 485 на 552 лв. (с 13.7%).
- Разходите за **алкохолни напитки и цигари** се увеличават от 71 на 78 лв. (с 10.3%).
- Разходите за **облекло и обувки** нарастват от 64 на 76 лв. (с 18.3%).
- Разходите за **жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и подържане на дома)** се увеличават от 306 на 362 лв. (с 18.1%).
- Разходите за **здравеопазване** нарастват от 117 на 126 лв. (със 7.0%).
- Разходите за **транспорт и съобщения** нарастват от 189 на 213 лв. (с 12.5%).
- Разходите за **свободно време, културен отдих и образование** намаляват от 61 на 56 лв. (с 8.1%).
- Разходите за **данъци и социални осигуровки** се увеличават от 216 на 238 лв. (с 10.1%).

Потребление на домакинствата

През четвъртото тримесечие на 2021 г. **потреблението на основни хранителни продукти** средно на лице от домакинство се променя в сравнение със същото тримесечие на 2020 г., както следва:

- Увеличава се потреблението на месо - от 9.5 на 10.1 кг, месни произведения - от 3.5 на 3.9 кг, яйца - от 38 на 40 бр., и захар - от 1.6 на 1.7 килограма.
- Намалява потреблението на хляб и тестени изделия - от 20.5 на 19.6 кг, кисело мляко - от 7.2 на 6.9 кг, прясно мляко - от 4.9 на 4.8 л, плодове - от 13.6 на 13.3 кг, и зеленчуци - от 16.7 на 16.6 килограма.
- Без промяна остава потреблението на сирене, олио, зрял фасул и картофи.

Фиг. 3. Потребление на основни хранителни продукти средно на лице от домакинство през четвъртото тримесечие на 2020 и 2021 година

Методологични бележки

Данните са получени от **тримесечното** Наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от 3 060 домакинства.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно и годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярни или еднократни трансфери от други домакинства и продажби на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потреблението средно на лице от домакинство представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Подробна информация за Наблюдението на домакинските бюджети и резултатите от него са публикувани на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>) в рубриката „Доходи, разходи и потребление на домакинствата“ и Информационната система ИНФОСТАТ.

Приложение

Таблица 1

Общ доход на домакинствата по източници на доходи през
четвъртото тримесечие на 2020 и 2021 година

Източници	Четвърто тримесечие 2020			Четвърто тримесечие 2021		
	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.
Общ доход	100.0	3894.49	1805.02	100.0	4209.34	2036.61
<i>Брутен общ доход</i>	95.9	3734.97	1731.09	96.4	4058.45	1963.60
Работна заплата	54.1	2106.86	976.49	55.7	2344.93	1134.55
Извън работната заплата	0.7	26.15	12.12	0.7	29.78	14.41
От самостоятелна заетост	6.2	242.71	112.49	4.9	206.47	99.90
От собственост	0.9	35.30	16.36	0.7	29.06	14.06
Пенсии	30.1	1174.01	544.13	31.3	1315.66	636.56
Обезщетения за безработни	0.5	21.33	9.89	0.3	11.26	5.45
Семейни добавки за деца	1.1	41.25	19.12	0.8	33.38	16.15
Други социални помощи	1.1	44.27	20.52	1.2	49.52	23.96
Регулярни трансфери от други домакинства	1.1	43.09	19.97	0.9	38.39	18.58
<i>Приходи от продажби</i>	0.4	14.48	6.71	0.2	6.84	3.31
<i>Други приходи</i>	3.7	145.04	67.22	3.4	144.05	69.69
Изтеглени спестявания	x	155.64	72.13	x	198.13	95.86
Заеми и кредити	x	13.00	6.02	x	24.32	11.77

Таблица 2

Общ разход на домакинствата по групи разходи през
четвъртото тримесечие на 2020 и 2021 година

Групи разходи	Четвърто тримесечие 2020			Четвърто тримесечие 2021		
	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.
Общ разход	100.0	3627.44	1681.25	100.0	3895.39	1884.71
<i>Потребителски общ разход</i>	81.5	2956.85	1370.45	81.9	3188.46	1542.68
Храна и безалкохолни напитки	28.8	1046.39	484.98	29.3	1139.94	551.54
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.2	152.63	70.74	4.1	161.33	78.06
Облекло и обувки	3.8	138.27	64.09	4.0	156.73	75.83
Жилища, вода, електроенергия и горива	13.3	481.04	222.95	14.4	559.01	270.47
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	4.9	179.53	83.21	4.8	188.59	91.25
Здравеопазване	7.0	253.44	117.46	6.7	259.80	125.70
Транспорт	6.8	245.23	113.66	7.0	273.25	132.21
Съобщения	4.5	163.49	75.77	4.3	167.24	80.91
Свободно време, културен отдих и образование	3.6	131.92	61.14	3.0	116.16	56.20
Разнообразни стоки и услуги	4.5	164.93	76.44	4.3	166.41	80.51
<i>Данъци</i>	5.3	191.36	88.69	5.2	202.52	97.99
<i>Социални осигуровки</i>	7.6	274.90	127.41	7.4	289.09	139.87
<i>Регулярни трансфери към други домакинства</i>	0.8	30.63	14.20	0.9	34.52	16.70
<i>Други разходи</i>	4.8	173.70	80.51	4.6	180.79	87.47
Влог	x	227.75	105.56	x	257.07	124.39
Изплатен дълг и даден заем	x	77.11	35.74	x	77.03	37.27